

POSTBEZORGING
ACM kritisch op plan voor aanpassen Postwet

DEN HAAG. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) is kritisch op plannen van het kabinet voor het aanpassen van de Postwet. Volgens de toezichthouder worden consumenten en bedrijven in het voorstel onvoldoende beschermd tegen onredelijke tarieven en voorwaarden, nu PostNL sinds het overnemen van rivaal Sandd monopolist is op het gebied van landelijke postbezorging. In een brief aan het kabinet adviseert de ACM om het huidige wetsvoorstel op een aantal punten aan te passen. Zo zouden de tarieven voor het hele aanbod op het landelijke postnetwerk voortaan gereguleerd moeten worden, in plaats van alleen op een deel daarvan, zoals nu het geval is. Ook zou er meer ruimte moeten zijn voor andere postvervoerders om te kunnen concurreren met PostNL. (ANP)

KERSTVAKANTIE Bagagemedewerkers Heathrow staken
VACCINFABRIKANT Pfizer steekt 1 mld in fabriek België

LONDEN. Bagageafhandelaren op de Londense luchthaven Heathrow zijn van plan om vlak voor de kerstvakantie drie dagen het werk neer te leggen. Daarmee willen de ongeveer 350 medewerkers een loonsverhoging afdwingen. De staking vindt plaats vanaf 16 december. Het bedrijf waarvoor de stakers werken, levert onder meer diensten aan American Airlines en Lufthansa. (ANP)

PUURS. Farmareus Pfizer gaat meer dan 1,2 miljard euro in zijn fabriek in het Belgische Puurs investeren. Gespreid over 3 jaar wordt de koelopslag vergroot en worden de productiecapaciteit en het verpakkingsproces uitgebreid. De uitbreiding levert 250 banen op, maakte het bedrijf bekend tijdens een bezoek aan de fabriek van premier De Croo en de Vlaams minister-president Jambon. (ANP)

Advertentie

BijzondereZaken.nl
Zoek & vind alle zaken die bijzonder zijn!

Zaken & Transacties

25 JAAR ERVARING CURSUS DAYTRADEN 475- Ze persoon half geld

Adam Demirkol, Robbin Fokker, Rob Wessels
Met een lach en een borrel hengelen we circa € 500 uit de beurs

Originele reacties cursisten

- Gouden bergen**
Erg informatief en reëel, geen valse beloftes of gouden bergen beloofd. Goede service en aftersales.
- Beetje raar**
Wijn om 08.00 uur ... heeft geen invloed op cursus maar een beetje raar.
- Vleugje humor**
Informatief met een vleugje humor. Zeer interessant. Alles heel duidelijk.
- Mannen**
Bedankt mannen, was een enerverende en leerzame dag!
- Vrouw**
Ik handel nu met echt geld en ben door het plan meer ontspannen geworden volgens mijn vrouw.
- Dochter**
Heb mijn dochter nu ook op de swingtrade gezet, ze is nu een week bezig en doet het beter dan ik. Heerlijk hé?

Cursusdag in Hotel Breukelen • Cursusboek met handelsplan
Gratis Handelsrobot • 6 weken live meekijken hoe wij handelen
vrijdag 16 en vrijdag 30 dec. Hotel vd Valk Breukelen
Let op! U kunt snel veel winst boeken maar net zo snel veel verliezen lijden
www.robwessels.nl 010 519 21 15

TECHINDUSTRIE
'We gaan de handel met China niet beperken'

De VS zetten Nederland onder druk om ASML's export naar China af te knippen. Hieraan wil minister Micky Adriaansens van Economische Zaken niet toegeven: „We zien natuurlijk de risico's van China.“

Door Marc Hijink en Clara van de Wiel Foto David van Dam

Je hoeft Micky Adriaansens niet eens een vraag te stellen, ze begint uit zichzelf meteen over de verhouding met de Verenigde Staten. Ze is in Brussel om te vergaderen over de Europese tech-industrie, en heeft al direct gemerkt dat iedereen hier zich daar zorgen over maakt.

Het is donderdagmiddag en de minister van Economische Zaken en Klimaat (VVD) komt net uit een lunchbespreking gelopen, waarin ze met haar EU-collega's intensief heeft gepraat over de Inflation Reduction Act. Dat is een megastimuleringspakket van de regering-Biden van 369 miljard euro: een subsidiegolf die innovatieve industrie uit Europa dreigt weg te lokken. Veel Europese lidstaten maken zich grote zorgen over oneerlijke concurrentie. Zij ook, zegt Adriaansens. „Maar“, voegt ze eraan toe, „in het gevoel van urgentie zit variatie“.

De agenda van de Nederlandse minister wordt gedomineerd door internationale ontwikkelingen. Zoals de oorlog in Oekraïne, die torenhoge energieprijzen in Nederland veroorzaakte. En de nieuwe geopolitieke wereldorde, waarin grootmachten China en de Verenigde Staten lijnrecht tegenover elkaar staan. De EU, en met name Nederland, wordt gedwongen positie te kiezen. Adriaansens wordt daar „niet warm of koud van“, zegt ze.

De European Chips Act, waarvoor de Europese handelsministers bijeen zijn gekomen, is een steunpakket van 43 miljard euro dat Europa minder afhankelijk moet maken van chips uit Azië. De VS voeren net zo'n groot stimuleringsprogramma voor de eigen chipindustrie in en introduceerden al strenge exportregels om de Chinese technologische opmars af te remmen.

Om China echt af te knellen, moeten de Nederlandse chipmachinefabrikanten ASML en ASMI ook stoppen met het leveren van geavanceerde chipmachines aan China, vinden de VS. Daar wordt al twee jaar over onderhandeld, vertegenwoordigers van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn ook vaak bij die gesprekken aanwezig.

Komende week in Washington, is er weer overleg over de exportbeperkingen voor China.

Nederland kiest een eigen lijn, zei Liesje Schreinemacher, minister voor Buitenlandse Handel (VVD) vorige week in NRC. Maar als een machtige bondgenoot als Amerika de diplomatieke en geopolitieke druk opvoert, is tegenstand bieden lastig.

Winnen kunnen we alleen op het voetbalveld, zegt Micky Adriaansens, verwijzend naar de wedstrijd tussen Nederland en de VS op het WK voetbal in Qatar. „Maar ook voor onze onderhandelingen over export naar China geldt: het moet wel een gelijk speelveld zijn. Niet dat onze goal groter is dan aan de Amerikaanse kant.“

Gaat Nederland de export van technologie naar China beperken, zoals de Amerikanen dat willen?

„Het is heel slecht om de handel met China ongericht te beperken. Dan verliezen we zowel in Nederland als in de EU een belangrijke exportpartner. Los van de cijfers; het is belangrijk dat we mondiaal goed met elkaar samenwerken. Er zijn veel Nederlandse bedrijven die succesvol zakendoen met China, veel internationale studenten in Nederland, waaronder Chinese. Voor de volgende generaties is het goed om in een wereld te leven waar je verbonden bent met elkaar. De zachte waarden spelen ook een rol.“

Is China opeens weer in de gratie? Waarom moest die Chinese apparatuur dan uit Europese en Nederlandse telecomnetwerken?

„We willen graag zaken blijven doen met China, maar we beschermen nadrukkelijk de technologie die een risico voor onze nationale en economische veiligheid kan

zijn. Je bent niet alleen goede vrienden, daar zijn we veel minder naïef in geworden. De kunst is om China te begrijpen - een uitdaging op zich - waarom ze doen wat ze doen.“

Dus Nederland zwicht niet onder Amerikaanse druk om chiptechnologie te stoppen?

„We staan volledig achter de Nederlandse bedrijven in de chipsector, waaronder ASML. Maar dit is de portefeuille van mijn collegaminister Liesje Schreinemacher, waar we binnen het kabinet regelmatig contact over hebben.“

„Het moet ook niet zo zijn dat we blind Amerika volgen; zij hebben hun eigen economische belangen. We zien natuurlijk de risico's van China. Sterker nog, ik vind dat we daarin nog minder naïef moeten zijn en hebben wetgeving die ons beter beschermt. Maar we moeten als Nederland onze eigen afweging maken bij dit soort belangrijke beslissingen.“

„We hoeven ook niet te snel te reageren; laten we maar even kijken hoe het zich ontwikkelt.“

Als Nederland nog lang niets doet, overwegen de VS met strenge regels zelf de export van ASML-machines te blokkeren.

„Daarom blijven we onderhandelen.“

ASML vindt dat het in 2019 al een offer gebracht heeft door EUV-machines - de meest geavanceerde chipmachines - niet meer naar China te exporteren. Bent u het daarmee eens?

„Ik ga daar nu geen uitspraken over doen, dit is zo'n gevoelig proces - laten we dat nou eerst gewoon afmaken.“

Subsidiegolf
Adriaansens trad in januari aan als minister van Economische Zaken en Klimaat, nadat ze eerst voor de VVD in de Eerste Kamer had gezeten. „Supermooi“, vindt Adriaansens. Dat haar werk door het geopolitieke gewoel ingewikkelder wordt, is geen tegenvaller. „Ik raak niet in de war van complexiteit.“

De European Chips Act, waarvoor Adriaansens eigenlijk in Brussel is, lokt onder meer een grote Intel-fabriek naar Duitsland dankzij een subsidie van 6,8 miljard euro. Heeft Nederland ooit een serieuze poging gedaan Intel binnen te halen? „Dat was voor mijn tijd, maar ik geloof wel dat dit bekeken is.“

Ook de batterijenfabriek van de Amerikaanse autofabrikant Tesla ging naar Duitsland, Nederland kleunde mis. „Ik denk dat we daar nu alerter op zouden zijn“, zegt Adriaansens.

Op dit moment stoort Europa zich aan de golf aan Amerikaanse subsidies die de concurrentie met Europese bedrijven schreef trekt. Temeer omdat Europese bedrijven al een groot concurrentienadeel hebben door lagere energieprijzen in de VS. Dat zou bedrijven wegjagen uit de EU. Het woord 'de-industrialisatie' zoemt al rond, zegt ook Adriaansens. De kritiek dat Brussel en Den Haag onvoldoende oog hebben voor deze zorgen wijst ze resoluut van de hand. „Ik voel echt de urgentie, en dat is versterkt door wat de Amerikanen doen. Maar over de oplossing zijn we het nog niet eens.“

Frankrijk zet fel in op een eigen Europese tegenreactie, met een groot schalig 'Buy European'-subsidieprogramma. Ook Duitsland lijkt daar voor te voelen. Dat brengt Nederland in een ongemakkelijke positie: als klein, open handelsland voelt Nederland traditioneel weinig voor forse staatssteun en vreest het vooral de effecten van oplopende handelsspanningen.

Adriaansens erkent dat als het om compensatie gaat, Nederland „een andere portemonnee heeft dan Duitsland of Frankrijk“. Maar haar bezwaren gaan verder, benadrukt ze. Ze verzet zich tegen een strategie van „te makkelijk je flapentapper trekken om maar te stutten. Daar mogen we wel over nadenken - en

CV

Micky Adriaansens (58) heet eigenlijk Monique. Maar zo heetten ooit drie leerlingen in de klas, en dus werd het al snel Micky - „Moonhad ook gekund“. Als advocaat was ze betrokken bij het faillissement van vliegtuigbouwer Fokker. Na een serie bestuursfuncties belandde ze in 2019 in de Eerste Kamer voor de VVD en sinds begin dit jaar op de post Economische Zaken en Klimaat. Adriaansens is getrouwd en heeft twee kinderen - een tweeling van 21 jaar.

Export naar China

Nederlandse bedrijven exporteerden in 2021 voor 14,7 miljard euro naar China, naar de VS werd bijna het dubbele uitgevoerd (28 miljard dollar). Verreweg de belangrijkste handelspartner voor Nederland is Duitsland (export 133 miljard euro), gevolgd door België, Frankrijk en het VK. Voor de hele EU is China de derde exportpartner (223 miljard euro of 10,2 procent). Tot 2020 was de VS de belangrijkste handelspartner van de EU, in 2021 was China dat.

daar doe ik best een uitspraak, want dat is niet de lijn die we tot nu toe hebben gevolgd. Maar je moet niet denken dat je met compenseren bedrijven zomaar voor de langere termijn hier houdt“.

Wat is het risico?
„Dat je een paar jaar steun verleent en dat bedrijven dan alsnog vertrekken. Het lost uiteindelijk het probleem niet op - je moet je als bedrijf aanpassen aan de nieuwe omstandigheden. Daar kunnen we ze bij helpen. Maar we moeten niet in de reflex schieten te denken dit met compensatie op te kunnen lossen.“

De Verenigde Staten roepen Europa wel op: zet de flapentap maar aan.

„Maar de vraag is wat dat doet met je monetaire beleid. Nederland is altijd goed geweest in het bewaken van gezonde financiën, en dat is belangrijk gebleken in crises. Dit is geen kortstondig probleem, zoals corona. Energieprijzen zullen langdurig volatiel zijn.“

Het gaat om cruciale sectoren die enorm lijden en waarvan het risico is dat ze vertrekken naar de VS.

„Dus moeten we goed kijken welke bedrijven dat echt zijn, en of het omkeerbaar is. Maar om op te gaan bieden tegen Amerika: dat verliezen we altijd, als het over geld gaat.“

De Verenigde Staten zijn een belangrijke bondgenoot in de strijd tegen Rusland in Oekraïne. Toch is er nu behoorlijk wat frictie. Is dat niet ongemakkelijk?

„Ik weet niet of er zoveel frictie is. De IRA [Inflation Reduction Act] is een antwoord van een heel belangrijk land op een lopende ontwikkeling. Dat vertrouwen zijn wij ook aan het zoeken, we willen allemaal die groene en digitale transitie door.“

De Amerikanen zien de sancties tegen Rusland als bewijs dat Europa ook makkelijk sancties tegen China zou kunnen nemen.

„Ja, ze mogen van alles vinden. Maar ik ben voor een eigen mening en een eigen afweging. Als je niet oppast krijg je een boven- en een onderliggende partij, dan krijg je powerplay. Wij spelen in Europa een ander spel. Wij willen met elkaar een betere wereld maken, op een rendabele manier, liever dan dat we de grootste en de sterkste willen zijn. Dat is een andere motivatie.“